

I. ĐỌC - HIỂU (4.0 điểm)

Đọc văn bản sau:

CHUYỆN PHẠM TỬ HƯ LÊN CHƠI THIÊN TÀO

Giới thiệu: *Chuyện Phạm Tử Hư lên chơi Thiên tào* là tác phẩm nằm trong tập *Truyện kì mạn lục* của Nguyễn Dữ. Truyện kể về Tử Hư, một người tuấn sảng, hào mại, học hành giỏi giang nhưng phải cái tính hay kiêu căng, nhờ được thầy Dương Trạm uốn nắn, khuyên răn mà thành người tốt. Sau Dương Trạm mất đi, các học trò đều tản đi cả, riêng Tử Hư làm lều ở mà đợi châu chực sau ba năm rồi mới về. Vì chuyện hiếu nghĩa này, Tử Hư đã được gặp lại Dương Trạm. Dưới đây là cuộc gặp gỡ và trò chuyện giữa hai thầy trò:

[...] *Tử Hư bèn sấm sẵn rượu và thức nhắm, đứng hện mà đến. Thầy trò gặp nhau vui vẻ lắm, chàng nhân hỏi rằng:*

-Thầy mới từ trần chưa bao lâu, thoát đã trở nên hiên hách khác hẳn ngày trước, xin thầy cho biết rõ duyên do để con được vui mừng.

Dương Trạm nói:

-Ta thuở sống không có một điều thiện nào đáng khen, chỉ có hay giữ điều tín thực đối với thầy bạn; quý trọng những tờ giấy có chữ, hề thấy rơi vãi liền nhặt mà đốt đi. Đức Đế quân đây ngài khen là có bụng tốt, tâu xin cho làm chức trực lại ở cửa Tử đồng. Hôm qua ta hầu linh giá ngài lên châu Thiên cung, tình cờ lại gặp nhà người, đó cũng là vì thầy trò mình có cái mối duyên.

[...] *Tử Hư mừng mà rằng:*

- Nếu thế thì tiến trình của con cùng đạt thế nào chắc thầy biết rõ?

- Cứ như văn chương tài nghệ của anh, đương đời này không ai bì kịp, huống anh lại còn có tính trung hậu, nét thành thực. Chỉ phải cái hồi còn niên thiếu, anh thường lấy văn tài mà kiêu ngạo với người khác, cho nên trời mới bắt đỗ muộn để phải chùn nhụt cái nét ngông ngáo đi. Nếu không thì cướp thế trước của Mông Chính nhật hạt cải của Hạ hầu, phỏng anh còn khó khăn gì nữa. Cho nên xưa nay người ta bàn về kẻ sĩ, tất trước hết xét đến đức hạnh là vì thế. Ngày nay những người mặc áo nhà nho, đeo dải nhà nho thì lại khác hẳn. Họ thường dối họ để đi học, thay tên để ra thi; hề trượt đỗ thì đổ lỗi mờ quáng cho quan chấm trường, hơi thành danh thì hợm mình tài giỏi hơn cả tiền bối, chỉ khí ngông ngáo tính tình tráo trở, thấy thầy nghèo thì lảng tránh, gặp bạn nghèo thì làm ngơ, không biết rằng ngày thường dắt dẫn rèn cặp, phần nhiều là cái công đức của thầy bạn. Vả như ta ngày xưa, dạy có đến mấy nghìn học trò, giao du ở kinh đô rất nhiều bè bạn, thế mà sau ta mất, nghe có người dai vàng mũ bạc, có người quan cả ngôi cao, nhưng không hề một ai tìm đến thăm viếng mồ ta mà tưới lên một vài chén rượu. Nhân thế ta vẫn để ý đến anh lắm.

Tử Hư nhân đem những người làm quan bấy giờ; nhất nhất hỏi về từng người một.

[...] *Trạm cười mà rằng:*

- Trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu. Lưới trời thênh thang, thưa nhưng chẳng lọt. Chỉ có rằng thời gian chưa đến mà thôi. Nay ta bảo rõ anh nghe: trong khoảng trời đất bao Ứng luân hồi, chỉ có hai loài thiện ác. Người chăm làm thiện, tuy hãy còn sống, tên đã ghi ở Đế đình; người hay làm ác, không đợi đến chết, án đã thành ở Địa phủ. Cho nên Nhan Hồi lúc sống ở trong ngõ hẻm mà chết làm chức Tu văn, Vương Bàng ngày thường có nét kiêu ngạo mà chết

phải máu râu mặt đất. Không phải như người ở cõi đời, có thể mượn thể mà được làm quan, có thể nhờ tiền mà được khỏi vạ, hình phạt thì quá lạm, tước thưởng thì thiên tư, cúi đầu khom cật, dù hèn hạ cũng cất nhắc lên, đưa hoạt thăng gian, nhờ đút lót mà được thoát khỏi. Anh nên cố gắng, đừng gieo cái nghiệp báo ở kiếp sau này.

[...]Tử Hư từ biệt thầy trở về, sang năm đi thi quả đỗ tấn sĩ. Phàm những việc cát hung họa phúc nhà Tử Hư, thường được thầy về báo cho biết.

(Nguyễn Dữ, *Truyền kì mạn lục*, Văn xuôi tự sự Việt Nam thời trung đại, Nguyễn Đăng Na giới thiệu và tuyển soạn, NXB Giáo dục, 2001, tr. 270 - 276)

Thực hiện các yêu cầu /Trả lời câu hỏi:

Câu 1(1,0 điểm). Dấu hiệu để nhận biết thể loại của văn bản trên.

Câu 2(1,0 điểm). Theo lời thầy Dương Trạc, xưa nay, khi bàn về kẻ sĩ, điều được xét đến đầu tiên là gì?

Câu 3(1,0 điểm). Chi tiết *sau khi Dương Trạc chết, các học trò đều tản đi cả, duy Tử Hư làm lễ ở mã để chiêu chực, sau ba năm rồi mới trở về* cho thấy Phạm Tử Hư là người như thế nào?

Câu 4(1,0 điểm). Từ câu chuyện về cách ứng xử của Tử Hư trong mối quan hệ thầy trò, bài học có ý nghĩa nhất đối với bản thân anh/chị là gì? Vì sao?

II. VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1(2.0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 150 chữ) phân tích, đánh giá vai trò của yếu tố kì ảo trong văn bản *Chuyện Phạm Tử Hư lên chơi thiên tào ở phần Đọc hiểu*.

Câu 2(4,0 điểm)

Nếu bạn không tự xây ước mơ của mình thì người khác sẽ thuê bạn xây ước mơ của họ.

Viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về chủ đề: *Tuổi trẻ và ước mơ*.

..... Hết

HƯỚNG DẪN CHẤM

(Hướng dẫn chấm này gồm có 02 trang)

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

- Thầy cô giáo cần chủ động nắm bắt được nội dung trình bày của học sinh để đánh giá tổng quát bài làm, tránh đếm ý cho điểm. Chú ý vận dụng linh hoạt và hợp lý *Hướng dẫn chấm*.
- Đặc biệt trân trọng, khuyến khích những bài viết có nhiều sáng tạo, độc đáo trong nội dung và hình thức.
- Điểm lẻ từng phần tính đến 0,25 điểm, điểm toàn bài tính theo quy định.

B. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

GỢI Ý ĐÁP ÁN

Phần/ Câu	Nội dung	Điểm
I	ĐỌC HIỂU	
1	- Thể loại : Truyện truyền kì - Dấu hiệu để nhận biết: Sử dụng yếu tố hoang đường kì ảo để phản ánh nội dung hiện thực.	1.0
2	Theo lời thầy Dương Trạc, xưa nay, khi bàn về kẻ sĩ, điều được xét đến đầu tiên là: đức hạnh	1.0
3	Phạm Tử Hư là người sống có tình, có nghĩa, biết tôn sư trọng đạo <i>*Lưu ý:(HS có thể có cách diễn đạt khác hoặc tương đương nhưng đúng vấn đề vẫn ghi điểm tối đa)</i>	1.0
4	- Bài học rút ra: Tôn sư trọng đạo/ Tôn trọng và biết ơn thầy/Không được sống vô ơn, vô nghĩa với thầy.... - Giải thích ngắn gọn vì sao lựa chọn bài học đó. <i>*Lưu ý:(HS có thể rút ra các bài học khác nhưng liên quan đến văn bản và lí giải phù hợp vẫn ghi điểm tối đa)</i>	1.0
II. Câu1	Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 150 chữ) phân tích, đánh giá vai trò của yếu tố kì ảo trong văn bản <i>Chuyện Phạm Tử Hư lên chơi thiên tào ở phần Đọc hiểu</i>.	
	a. Xác định được yêu cầu về hình thức và dung lượng đoạn văn Đảm bảo yêu cầu về hình thức và dung lượng (khoảng 150 chữ) của đoạn văn. Học sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng hợp, móc xích hoặc song hành.	0.25
	b. Xác định đúng vấn đề nghị luận	0.25

	Phân tích, đánh giá vai trò của yếu tố kì ảo trong văn bản ở phần Đọc hiểu.	
	<i>c. Viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu</i> Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp, trên cơ sở đảm bảo những nội dung sau: - Yếu tố kì ảo được thể hiện qua những chi tiết nào? + Thầy mất rồi nhưng hai thầy trò vẫn gặp được nhau và trò chuyện với nhau; + Thầy mất rồi nhưng vẫn có thể biết và báo trước được chuyện tương lai cho trò. - Nêu vai trò của yếu tố kì ảo trong văn bản trên: +Nổi bật phẩm chất cao quý của Tử Hư: sống tình nghĩa, trung hậu . + Làm nổi bật tư tưởng, quan điểm, niềm tin của tác giả vào luật nhân quả: luật nhân quả có ở trên đời ,những người ăn ở hiếu nghĩa, phải đạo sẽ được hưởng những điều tốt đẹp về sau. + Làm nổi bật ý nghĩa giáo dục của tác phẩm: giáo dục về lối sống, về cách ứng xử đúng đắn trong mối quan hệ thầy - trò nói riêng và những mối quan hệ xã hội khác. + Tạo nên sự hấp dẫn, lôi cuốn đối với người tiếp nhận.	1.0
	<i>d. Diễn đạt</i> - Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng việt, liên kết câu trong đoạn văn.	0.25
	<i>đ. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.	0.25
2	Viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về chủ đề: Tuổi trẻ và ước mơ.	
	<i>a. Xác định bố cục và dung lượng bài văn</i> Bảo đảm yêu cầu về bố cục và dung lượng (600 chữ) của bài văn.	0.25
	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Suy nghĩ của anh/chị về chủ đề: Tuổi trẻ và ước mơ..	0.5
	<i>c. Viết bài văn nghị luận đảm bảo các yêu cầu</i> - Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp, kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và dẫn chứng; trình bày được hệ thống ý phù hợp theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận. Có thể triển khai theo hướng sau: - Giới thiệu vấn đề nghị luận - Giải thích khái niệm <i>ước mơ</i>. - Bàn luận: + Ước mơ là điều mà ai cũng nên có và cần có trong cuộc sống nhất là tuổi trẻ, bởi nếu không có ước mơ cuộc sống của bạn sẽ mất phương hướng vô định. + Ước mơ là những ánh sáng dẫn đường, giúp tuổi trẻ khám phá tiềm năng bản thân và chinh phục những đỉnh cao trong cuộc sống.	2.5

	+ Đặc biệt trong hành trình trưởng thành, những giá trị này không chỉ mang lại định hướng mà còn là động lực giúp thế hệ trẻ vượt qua khó khăn và thử thách. 	
	- Mở rộng vấn đề, trao đổi với quan điểm trái chiều hoặc ý kiến khác. - Khái quát vấn đề nghị luận. <i>Lưu ý: Học sinh có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.</i>	
	<i>d. Diễn đạt</i> - Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng việt, liên kết câu trong đoạn văn.	0.25
	<i>đ. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.	0.5

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO QUẢNG NAM
TRƯỜNG THPT NGUYỄN HUỆ

MA TRẬN, BẢNG ĐẶC TẢ ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KÌ I, NĂM HỌC 2024- 2025
MÔN NGỮ VĂN – LỚP 12

Thời gian làm bài: 90 phút

Hình thức: Tự luận

T T	Kĩ năng	Nội dung/đơn vị kiến thức, kĩ năng ¹	Mức độ nhận thức				Tổng % điểm
			Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao	
1	Đọc hiểu	Văn bản Truyện truyền kì					
	Số câu		2	1	1	0	4
	Tỉ lệ % điểm	Tỉ lệ % điểm	20%	10%	10%		40%
2	Viết						
	Số câu	NLVH (Viết đoạn văn)	1*	1*	1*		1
	Tỉ lệ % điểm		5%	10%	5%		20%
	Số câu	NLXH: Viết bài văn nghị luận về vấn đề liên quan đến tuổi trẻ.	1*	1*	1*	1*	1
	Tỉ lệ % điểm		10%	10%	20%		40%
Tỉ lệ % điểm các mức độ			65		35		100

BẢNG ĐẶC TẢ ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KÌ I KHỐI 12
NĂM HỌC 2024 - 2025

Thời gian làm bài: 90 phút

Hình thức: Tự luận

TT	Nội dung kiến thức/kĩ năng	Đơn vị kiến thức/kĩ năng	Mức độ kiến thức, kĩ năng cần kiểm tra, đánh giá	Số câu hỏi theo mức độ nhận thức			Tổng
				Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	
1	ĐỌC HIỂU	- Ngữ liệu: Văn bản Truyện truyền kì (Văn bản ngoài sách giáo khoa)	* Nhận biết: - Nhận biết thể loại, dấu hiệu nhận biết. - Nhận biết được nhân vật, người kể chuyện, ngôi kể trong truyện. - Nhận biết được yếu tố kì ảo. * Thông hiểu: - Tóm tắt được cốt truyện.	2 20%	1 10%	1 10%	4 câu 40%

			- Lí giải được những chi tiết quan trọng trong việc thể hiện nội dung văn bản. - Lí giải được vai trò của yếu tố kì ảo trong truyện. *Vận dụng: - Rút ra bài học / thông điệp có ý nghĩa từ ngữ liệu và nêu lí do. - Thể hiện được quan điểm đồng ý hay không đồng ý với nội dung, vấn đề đặt ra trong văn bản và lí giải lí do				
2	Viết						
	Câu 1	Viết đoạn văn NLVH (khoảng 150 chữ phân tích, đánh giá vai trò của yếu tố kì ảo trong văn bản ở phần Đọc -hiểu)	Nhận biết: - Giới thiệu được vấn đề nghị luận. - Nêu được những chi tiết kì ảo có trong văn bản. - Đảm bảo cấu trúc của một đoạn văn nghị luận; đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. Thông hiểu: - Hiểu được vai trò của các chi tiết kì ảo. - Triển khai vấn đề nghị luận phù hợp. Vận dụng: - Đánh giá được đặc sắc của vấn đề nghị luận. - Thể hiện rõ quan điểm, cá tính trong bài viết; sáng tạo trong cách diễn đạt	*1 5%	*1 10%	*1 5%	1TL 20%
	Câu 2	Viết bài văn nghị về một vấn đề liên quan đến tuổi trẻ.	Nhận biết: - Xác định được kiểu bài nghị luận, vấn đề cần nghị luận - Giới thiệu vấn đề nghị luận - Đảm bảo cấu trúc, bố cục của một văn bản nghị luận. Thông hiểu: - Giải thích được những khái niệm liên quan đến vấn đề nghị luận. - Trình bày rõ quan điểm và hệ thống các luận điểm. - Kết hợp được lí lẽ và dẫn chứng để tạo tính chặt chẽ, logic	1* 10%	1* 10%	1* 20%	1TL 40%

			của mỗi luận điểm. Vận dụng: - Đánh giá được ý nghĩa, ảnh hưởng của vấn đề đối với con người, xã hội. - Nêu được những bài học rút ra từ vấn đề bàn luận. Vận dụng cao: - Sử dụng kết hợp các phương thức miêu tả, biểu cảm, tự sự,... để tăng sức thuyết phục cho bài viết. - Vận dụng hiệu quả những kiến thức Tiếng Việt để tăng tính thuyết phục, sức hấp dẫn cho bài viết.				
Tỉ lệ %				35%	30%	35%	
Tỉ lệ chung				65%		35%	100%

Lưu ý:

- Đối với các câu hỏi ở phần Đọc hiểu, mỗi câu hỏi cần được ra ở một chỉ báo của Mức độ kiến thức, kỹ năng cần kiểm tra, đánh giá tương ứng (một chỉ báo là một gạch đầu dòng).

- Những đơn vị kiến thức/ kỹ năng của các bài học tiếng Việt, Làm văn, Lí luận văn học, Lịch sử văn học được tích hợp trong kiểm tra, đánh giá ở phần Đọc hiểu và phần Làm văn.